

Osvrt na predavanje: Logička organizacija web sjedišta

Lovro Vlašić, 31.5.2021.

U ovom predavanju bit će riječi o tome kako se modeliraju web sjedišta (web site). Upoznat ćemo se sa osnovnim postulatima izgradnje web sjedišta te koju logiku primijeniti prije početka izgradnje web stranice.

Modeli logičke organizacije web sjedišta

Razmotrimo četiri glavne logičko organizacijske forme weba. Svaka od njih ima neke potkategorije, ovisno o vrsti upotrebe. Kod logičke organizacije se podrazumijeva kako se definiraju veze između pojedinih dokumenata web sjedišta. To su slijedeće forme:

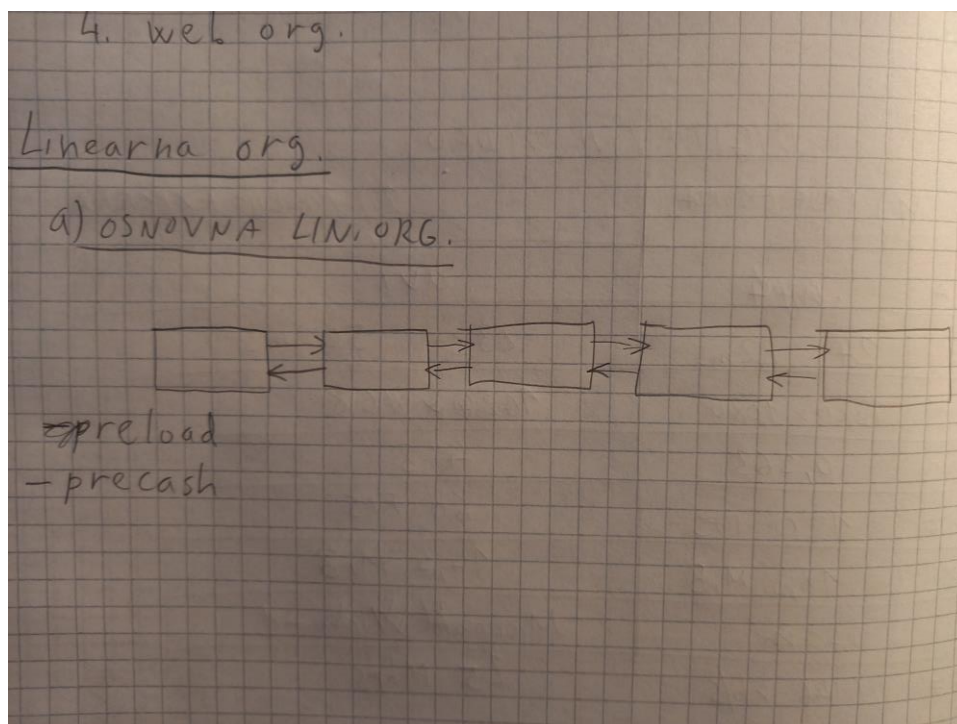
- 1) Linearna organizacija
- 2) Mrežna organizacija
- 3) Stablena organizacija (tj. Hijerarhijska)
- 4) Web organizacija

Linearna organizacija

Ovdje se govori o tome da se dokumenti unutar web sjedišta čitaju kao neki tiskani medij (npr. Knjiga). Ovo je jako korisno ako se prikazuje neka procedura korak po korak. Postoje nekoliko vrsta linearne organizacije:

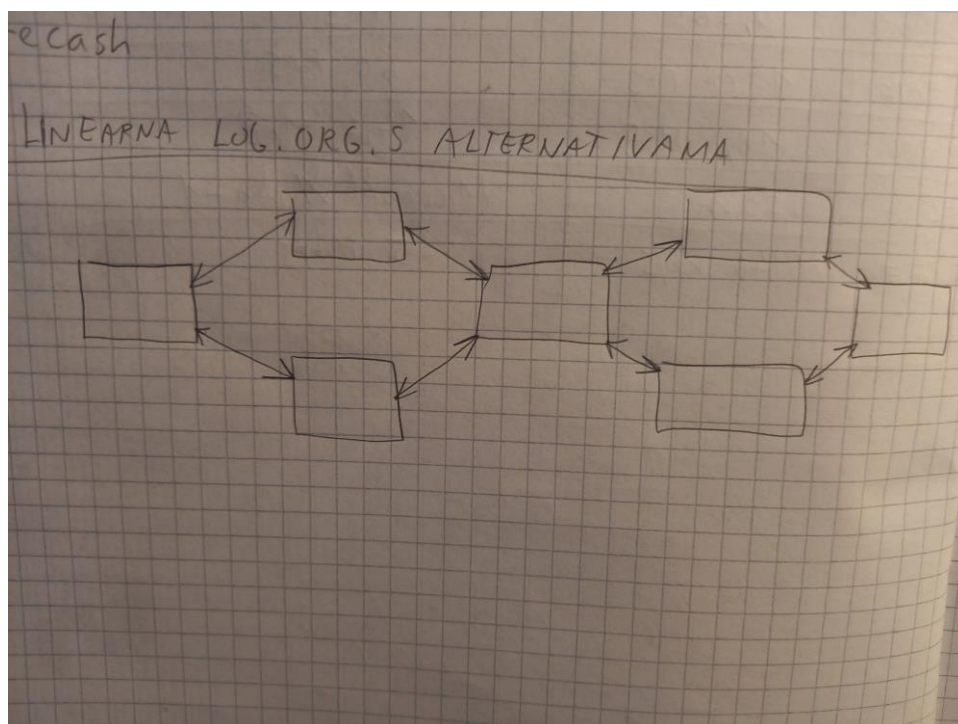
A) Osnovna linearna organizacija – kod ovakve organizacije ako imamo 5 stranica kao sjedište, prva stranica, tj. Početna (index stranica) ima link samo na slijedeću. Slijedeća stranica ima link i na slijedeću i na prethodnu, početnu stranicu (slika 1). Na ovaj način dizajner ovakve organizacije je osigurao da je korisnik primio informaciju željenim slijedom.

Prednost ovakve organizacije je to da se može napraviti preloading (precaching) što znači da kada korisnik dođe na 1. stranicu, tada jedini link se može dogoditi u desno je kada korisnik čita tu stranicu, tada se može preloadati sadržaj sljedeće stranice.

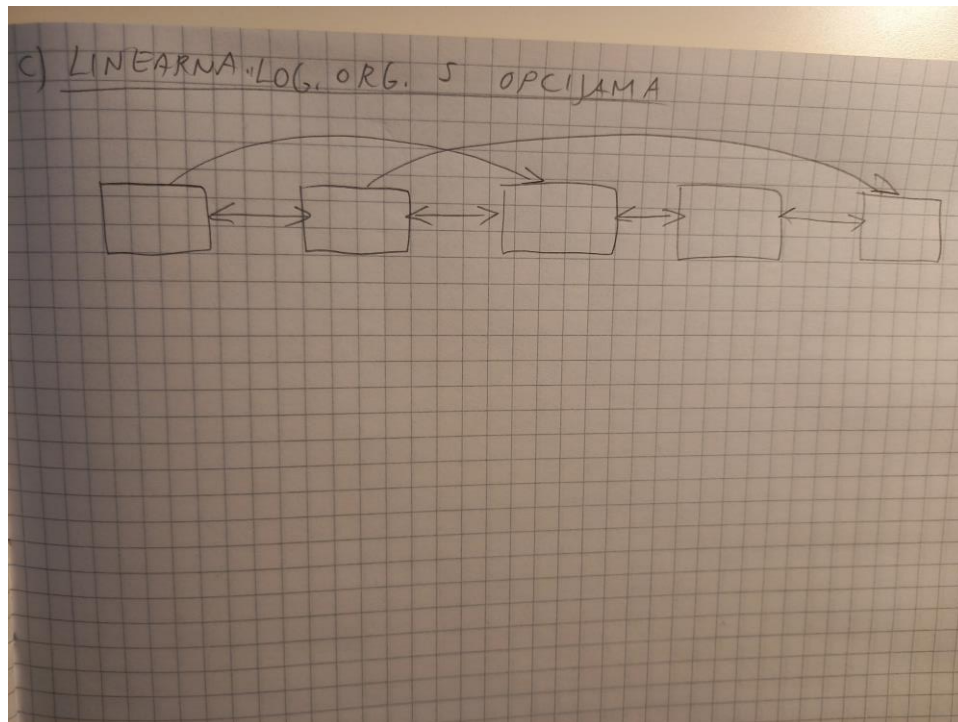
Slika 1

B) Linearna logička organizacija s alternativama – ovdje se također poštuje linearnost, ali ima određene alternative. To je rudiment osnovne simulacije interaktivnosti na webu. Npr. Ako imamo na početnoj stranici pitanje i ponudu odgovora DA i NE, ovisno na koji pritisnemo, otvorit ćemo različitu stranicu (slika 2).

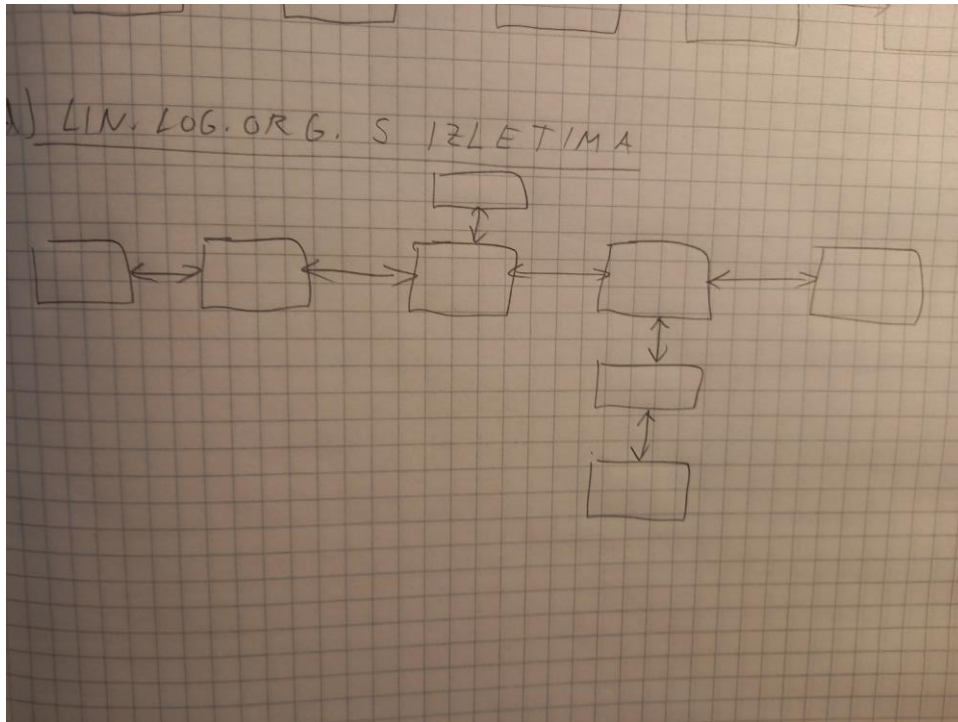
(slika 2)

C) Linearna logička organizacija sa opcijama – ova organizacija se još zove 'linearna sa skokom unaprijed'. Želi se omogućiti preskakanje stranica, ali to raditi kontrolirano (slika 3). Npr. Kada se prikazuju traileri filmova, pa se može nakon 5 sekundi preskočiti isti, ali se može i dozvoliti da se odgleda cijeli trailer. Ovdje se naravno mogu primijeniti preloading i precaching.

(slika 3)

D) Linearna logička organizacija s izletima - slično kao i linearna, ali se npr. Kod 3. stranice može dozvoliti da se napravi jedan izlet (naprijed i nazad), a na 4. izlet od dvije stranice (slika 4). Dakle, ovdje je dozvoljena kontrolirana diverzija linearne organizacije. Ne smijemo pretjerati s izletima jer onda se to pretvara u stablenu organizaciju.

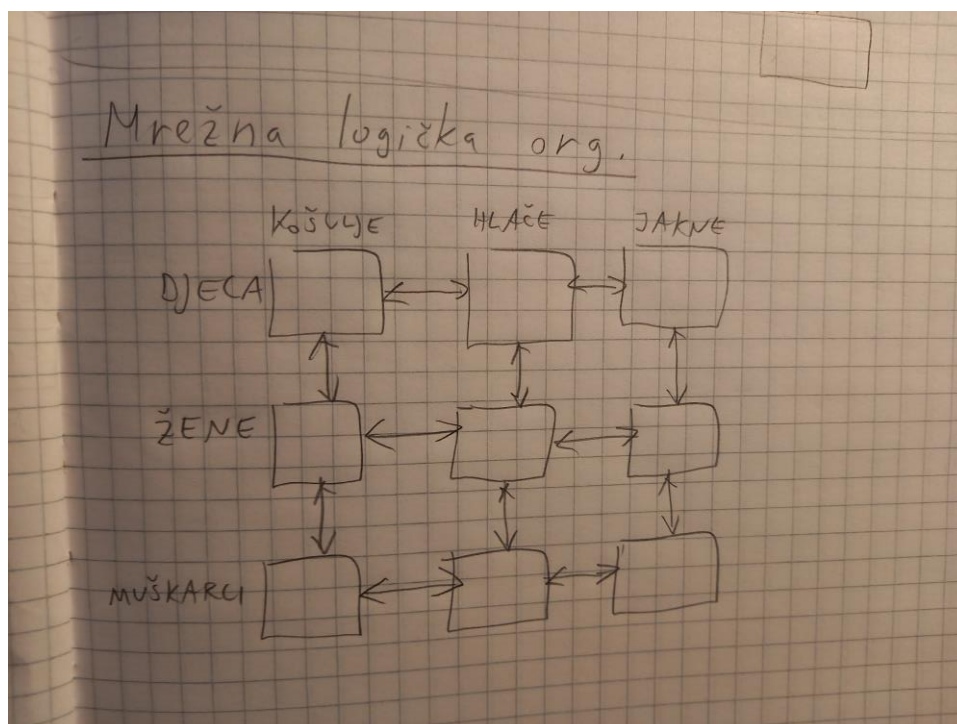

(slika 4)

Mrežna logička organizacija

Ovu organizaciju koriste primjerice web shopovi. Sa ovakvom organizacijom se može raditi slijedeće: ako je u 3x3 stranicama 1. stupac košulje, 2. hlače, a 3. stupac su jakne. 1. redak su djeca, 2. žene, a 3. redak muškarci (slika 5).

Ovakva organizacija ima karakteristiku da prezentira horizontalne i vertikalne odnose između različitih dokumenata prezentacije.

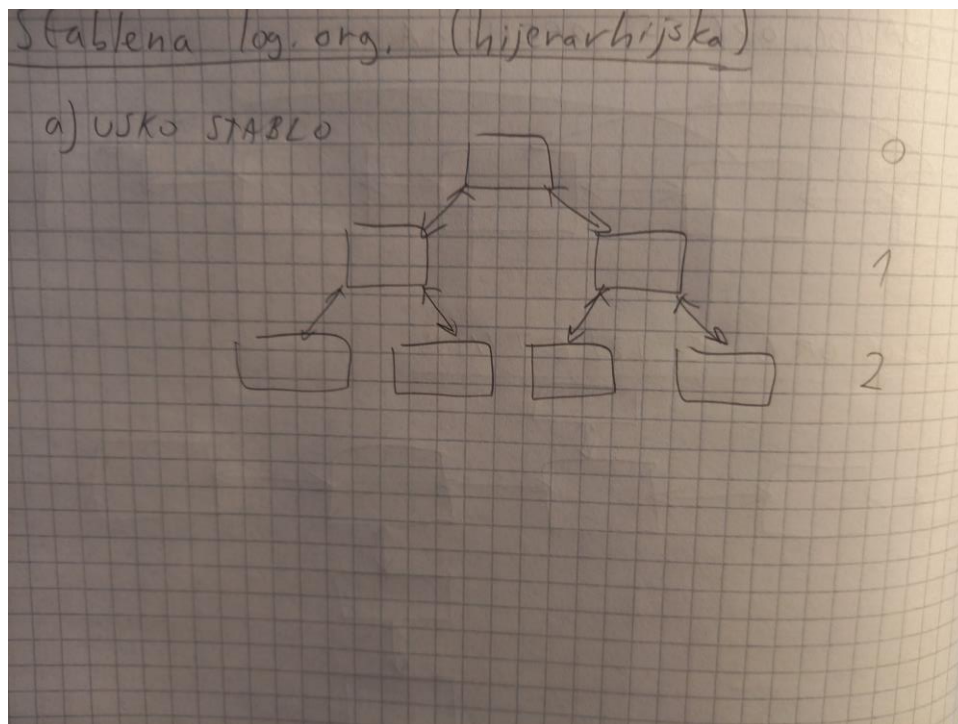
(slika 5)

Stablena (hijerarhijska) logička organizacija

Ovo je jedna od najčešćih organizacija na webu. Jedna od karakteristika ove vrste organizacije je ta da se može lako modificirati (tj. Administrirati). Također se lako po potrebi mogu neke informacije u pojedinom trenutku sakriti ili neke eksponirati, a da se ne ruši cijela struktura organizacije koja izvire iz sjedišta.

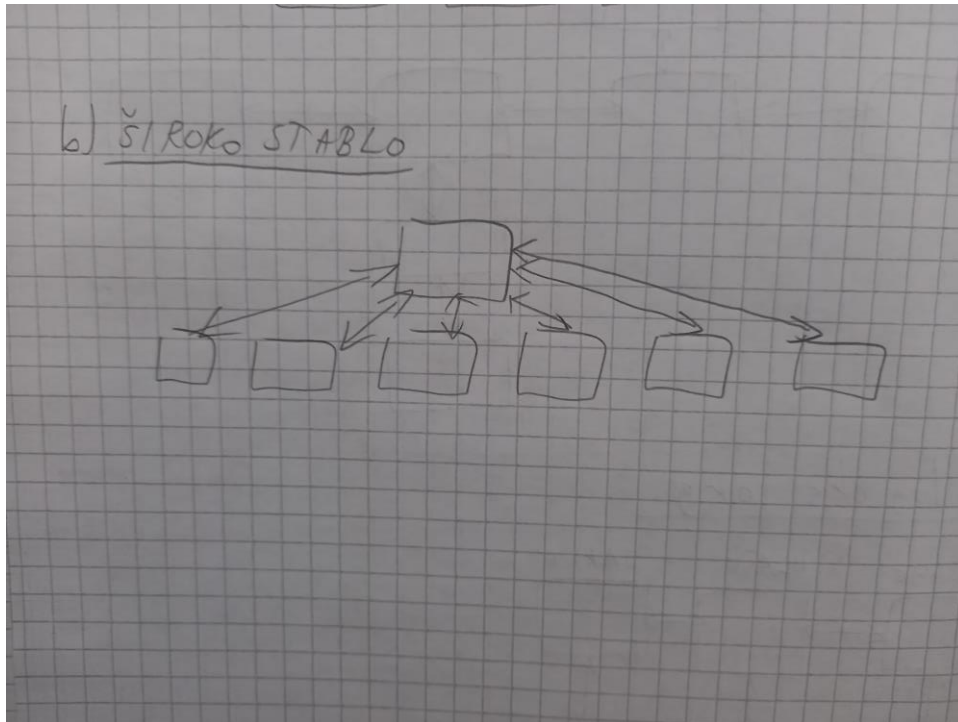
Imamo par vrsta:

A) Usko stablo - najuže binarno stablo. Karakteristike uskog stabla su sljedeća: prezentira se mali izbor te zahtjeva puno klikanja da se dođe do određene informacije.

(slika 6 – usko stablo)

B) Široko stablo – karakteristika ove organizacije je da se preferira širina u odnosu na dubinu. Imamo puno izbora, što može biti i dobro i loše za korisnika, ovisno o tome kakav sadržaj želimo prikazati. Ima jako malo klikanja do tražene informacije. Ali, korisnik se puno gubi, pa treba organizirati širinu i dubinu.

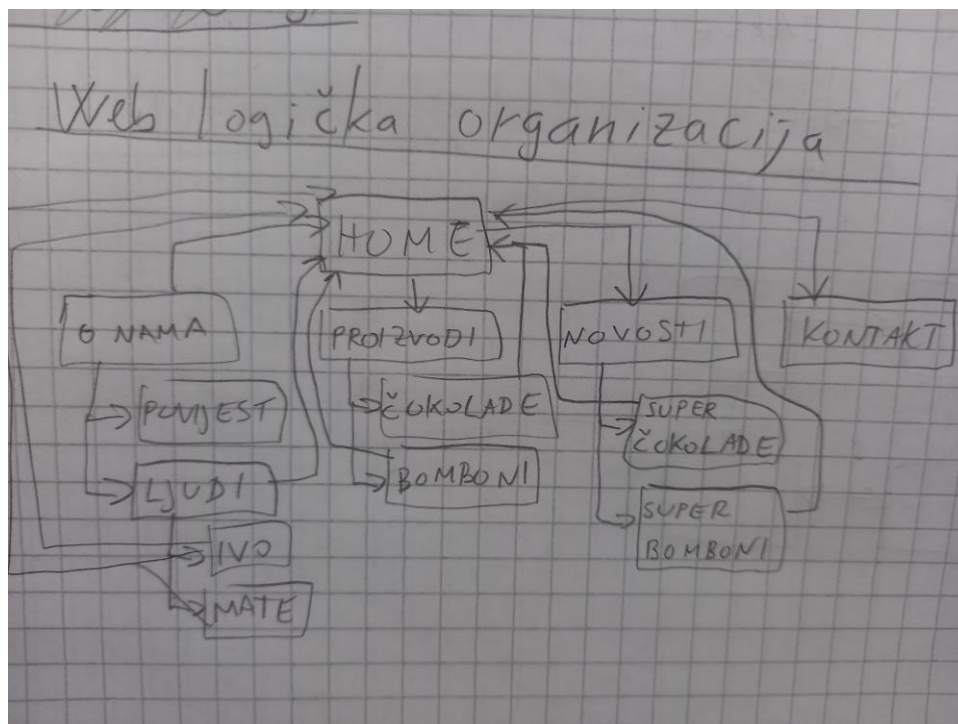
(slika 7 – duboko stablo)

Web logička organizacija

Web logička organizacija postoji zbog mana stablene organizacije. Npr. Ako se nalazimo na nekom dokumentu, a želimo doći do nekog drugog dokumenta (na drugoj lokaciji), moramo napraviti cijelu putanju od nekoliko klikova, što je mana stablene organizacije.

Web logička organizacija izvire iz stablene, sa novim tj. Dodatnim opcijama.

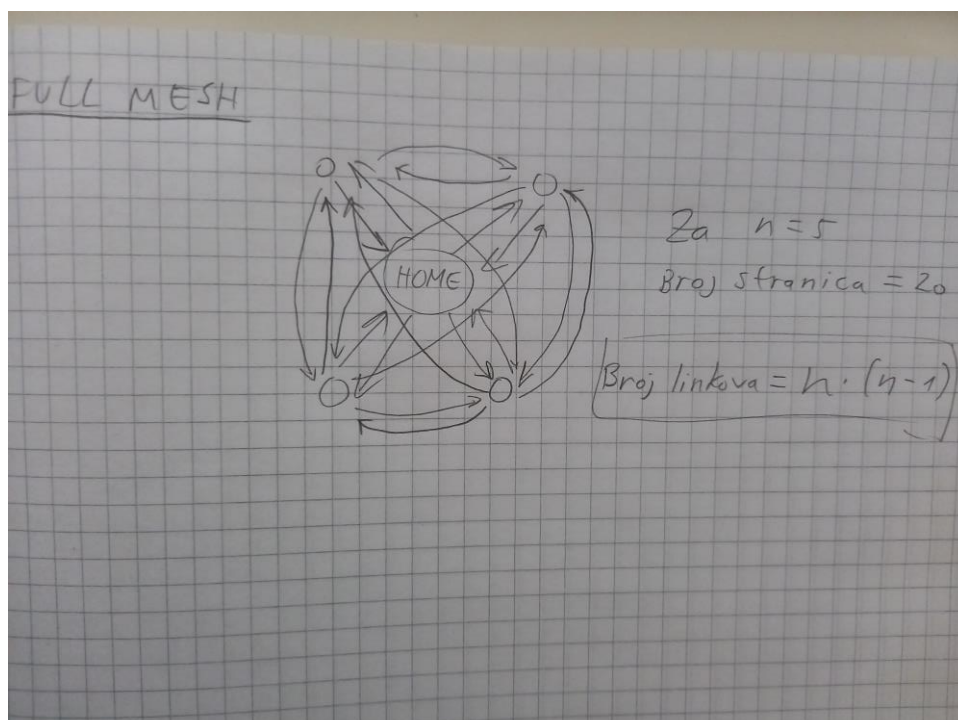
Web organizacija je donijela sljedeće; ako se izgubimo na bilo kojoj podstranici na nekoj web stranici, uvijek imamo negdje ikonu Home ili Početna, pa imamo link na početnu stranicu (slika 8).

(slika 8)

Full Mesh

Sa ovim se može kontrolirati koliko neka stranica ima linkova. Broj linkova u full meshu za stranica $n = 5$, broj linkova/poveznica = $5 \cdot 4 = 20$. Za n stranica broj linkova = $n \cdot (n-1)$ (slika 9).

(slika 9)

Imamo još posebne načine organiziranja web sadržaja.

Miksana forma (ili miksana hijerarhija)

Npr. Imamo liniju, i na liniji nekoliko točaka, a svaka točka predstavlja podstranicu (kategoriju). Iz svake točke izvire još nekoliko linija, koje predstavljaju neke dokumente. Neke podstranice mogu se granati na nove podstranice i sl. Ovo je tipičan prikaz organizacije nekog web portala.

Glavna linija (slika 10) je naša početna stranica. Točke predstavljaju razne kategorije, svaka se može granati na potkategorije u raznim vrstama organizacija (stableno, linearno, mrežno itd.), zbog toga se zove miksana forma.

Prednost ovoga je što možemo dodati novu kategoriju na glavnu početnu stranicu a zatim iz toga raditi razne organizacije. Također se može i neka kategorija redizajnirati na drugačiju vrstu organizacije.

Kategorizacija web sjedišta po broju ulaza

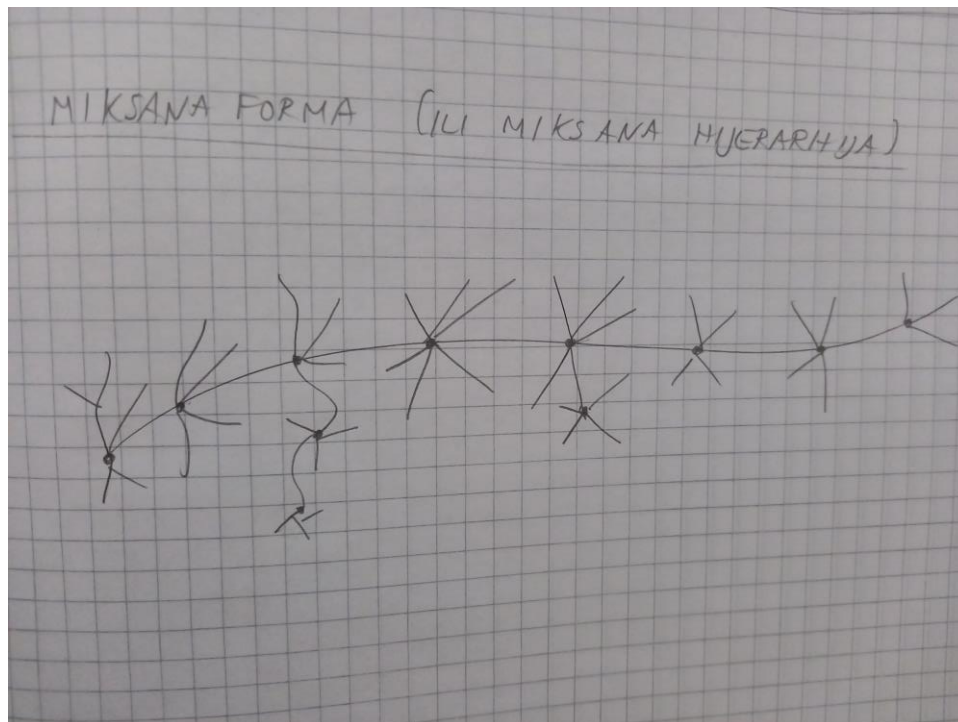
Djeli se na:

- 1) Poroznu, poluporoznu
- 2) Čvrstu organizaciju

1) Porozna, poluporozna – imamo više web stranice, koje zajedno čine neko web sjedište i sve su one povezane. Ako dozvolimo korisniku da može doći na bilo koju od ovih stranica izvana (slika 11), onda se to naziva poroznim web sjedištem. Ovakvo web sjedište dozvoljava korisniku da zapamti neku stranicu, pa da sutra može nastaviti surfati od te stranice na dalje.

Prednosti: korisnikova kontrola, korisnik može ući na veliki broj URL-ova direktno i staviti u bookmark

Mane: smanjuje mogućnost promjene dubokih stranica, smanjuje orijentaciju, smanjuje mogućnost reklamiranja

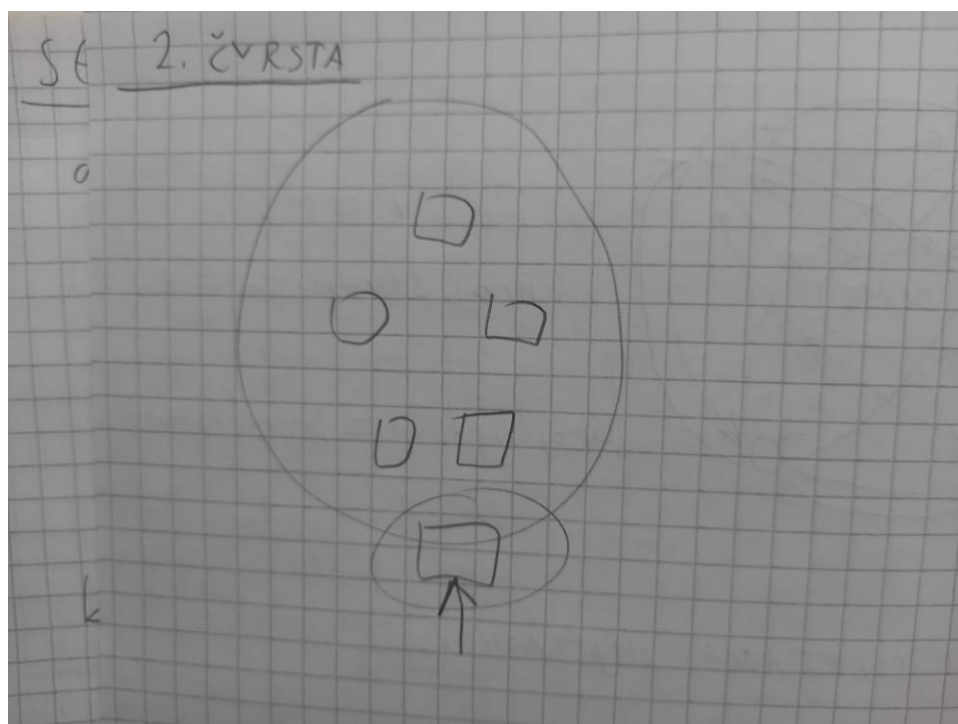

(slika 11)

2) Čvrsta organizacija - najčvršća organizacija je da imamo jedan ulaz u skup stranica, ali samo preko jedne stranice možemo ući preko npr. Registracije, i samo tada možemo ući (slika 12).

Prednosti: laka modifikacija/administracija i održavanje web sjedišta, prisiljava korisnika da uđe kroz poznate točke, što je dobro za reklame.

Mane: korisniku se oduzima kontrola, smanjuje se mogućnost pretrage vanjskim pretraživačima.

(slika 12)